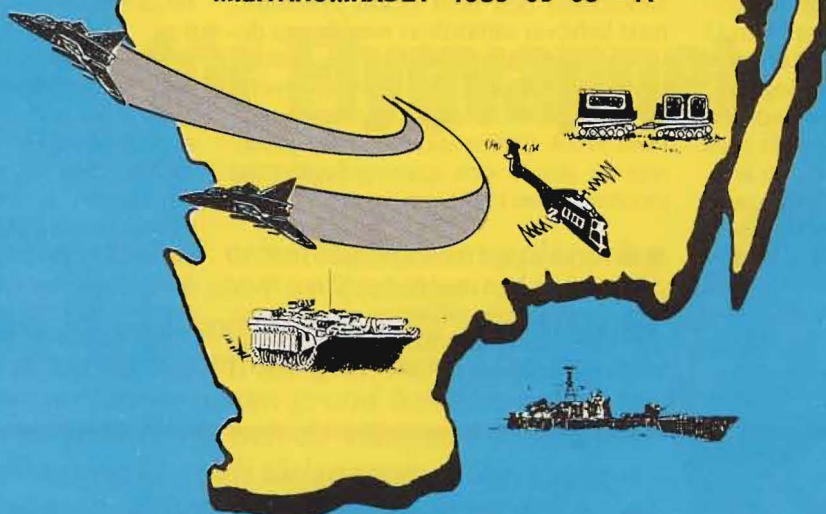
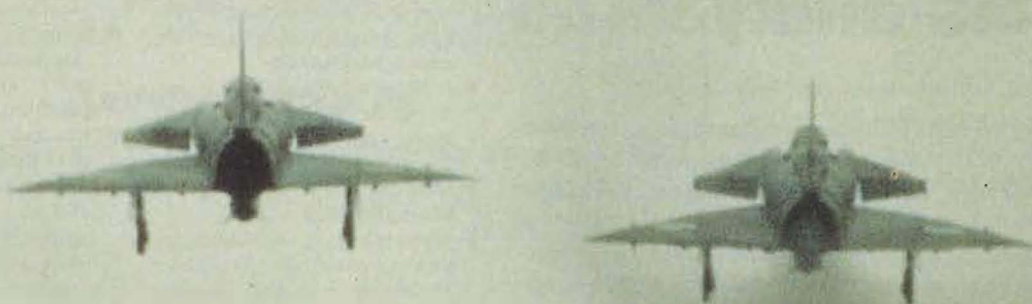

FÖRSVARSMAKTSÖVNING I SÖDRA
MILITÄROMRÅDET 1989-09-05-17

SYDFRONT-89

- FÖR SÖDRA SVERIGES FÖRSVAR

Av Hans Hagman

Så har ännu en försvarsmaktsövning (FMÖ) genomförts. Övning "Sydfront -89" ägde rum under två veckor i september. Den var indelad i tre skeden, där skede 2 (10-14 sept) var huvudskede för FV-förbanden. Sydfront 89 var den sjunde i raden av de av ÖB beordrade och prioriterade övningarna. Detta innebär att södra militärområdet nu genomfört sin andra FMÖ. Första gången var i september 1982.

Övningsledare för "Sydfront 89" var militärbefälhavaren i Milo syd, generallöjtnant **Gustaf Welin**. Inför övningen angav MB S bl a:

"Genom sitt läge vid brännpunktsområdet Östersjöutloppen med dess mycket nära kontaktlinjer mellan stormaktsblocken WP och NATO har vår del av landet mycket stor betydelse. Vårt bidrag till stabiliteten och balansen i området är viktigt och kräver ständiga insatser.

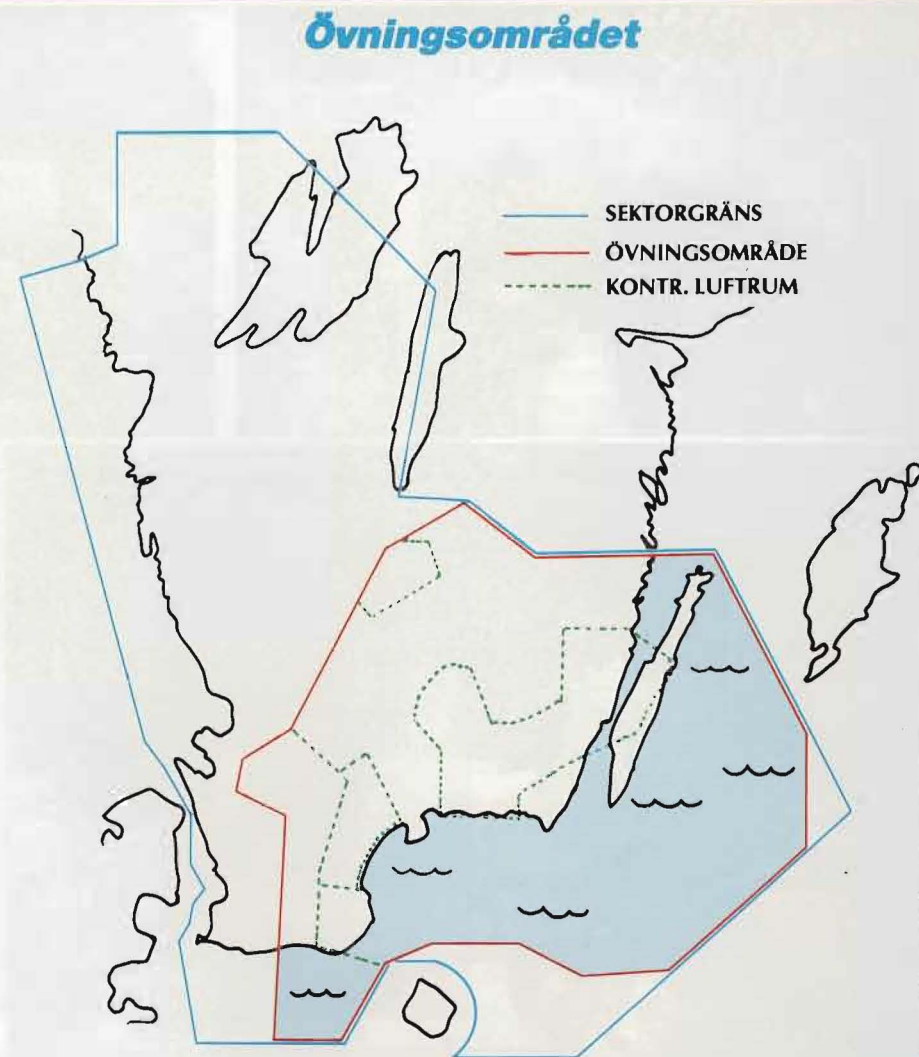
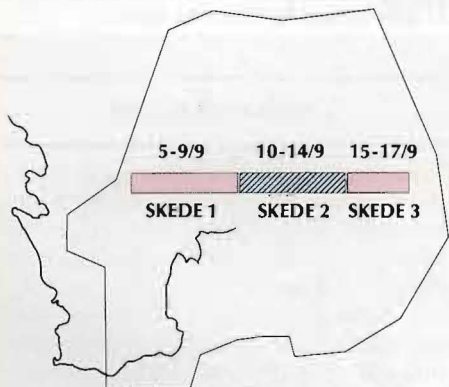
"Sydfront 89" är ett viktigt led i arbetet att säkerställa den fortsatta försvarsförmågan i detta för Sveriges överlevnad viktiga område.

"Sydfront 89" har som mål att ge chefer med staber ökad förmåga att leda samordnade operationer, att samträna delarna i krigsförband och system till fungerande och slagkraftiga enheter och att inte minst viktigt, förbättra förmågan hos enskilda soldater och sjömän i sina respektive funktioner."

Övningsändamål

"Sydfront 89" avsåg bl a att öva förband ur samtliga försvarsgrenar, vilka också skulle samverka med totalförsvaret i övrigt.

Det operativa uppspelet utgjorde en god grund för en mängd övningsändamål för FV-förbanden. Här några exempel:

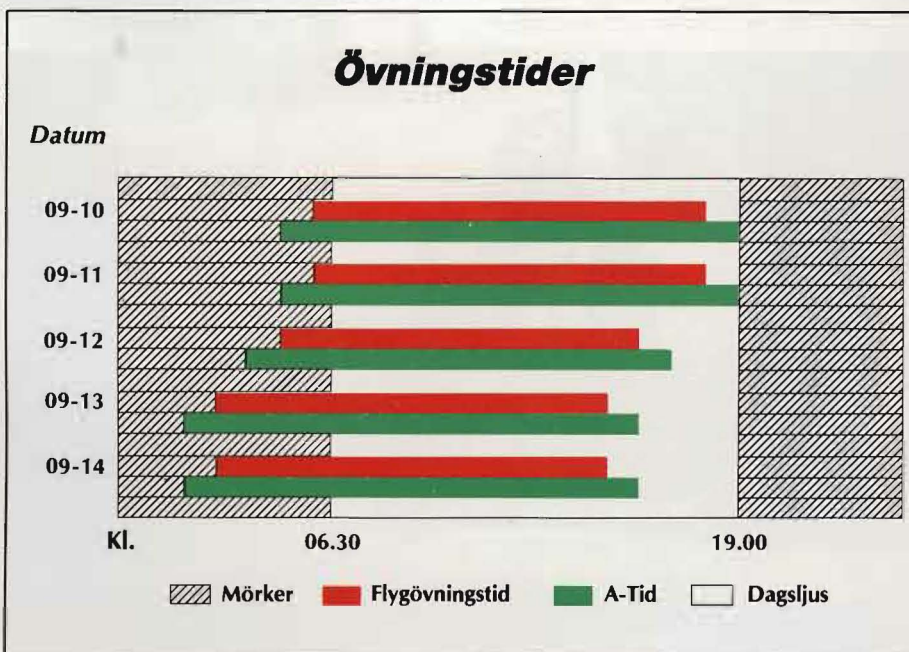
- ▶ Öva C E 1 och C sektor Syd med staber i lednings- och samverkansuppgifter.
- ▶ Luftförsvar med samtidigt utnyttjande av JA 37, J 35 och AJ 37.
- ▶ Genomföra tillämpade attackföretag med skarp ammunition.
- ▶ Genomföra spaningsföretag i sektor Syd med basering även i annan sektor.
- ▶ Genomföra transportflygföretag taktiskt inom eget luftförsvarat område.

- ▶ Taktisk ledning och uppträdande av flygräddningshelikoptrar i stridsområde.
- ▶ M m, m m.

Vädret

Övningen började och slutade med regn inklusive lokalt nedsatt sikt och låga moln. Men redan fr o m första dagens eftermiddag t o m näst sista övningsdagen rådde mycket bra väder. Planerad flygverksamhet kunde därför genomföras utan att begränsas av vädret.

Övningstider

Övningsområde – luftrum

Flygövningsområdet var beläget i ett mycket komplext luftrum med bl a ett flertal flygplatser med civil reguljär luftfart och ett 20-tal skjutplatser som skulle användas under övningen. Dessutom utgjorde övningsområdet endast en del av luftförsvarssektor Syd.

Dessa faktorer skapade problem. Dels förelåg samordningsproblem mellan flyg som deltog respektive inte deltog i övningen, och dels mellan flyg och skarp-skjutningar. Härutöver var det svårt att tillämpa en realistisk bastaktik p g a begränsningar i antalet tillgängliga flygbaser och övningsområdets djup.

Pga flygverksamhetens stora omfattning blev belastningen mycket hög på viss stril- och flygledarpersonal. Luftrumsfrågan måste uppmärksammas särskilt i kommande övningar i aktuellt område.

En positiv erfarenhet utgjorde "Skjutcentral Syd", som samordnade flyg och skarpskjutning. Organisationsformen bör utnyttjas i framtida större övningar.

Deltagande

"Sydfront 89" var resursmässigt en av de största av genomförda FMÖ. För FV:s del var dock "Väst 86" större såväl avseende resurser som tillämpat övningsområde.

Ca 30 000 personer deltog i övningen med drygt 3 000 hjulfordon, 225 bandfordon, ett 60-tal båtar och fartyg samt omkring 125 flygplan och helikoptrar.

Ur FV deltog C E 1, C Se S och C Se M med staber, C Se M i begränsad omfattning. Deltog gjorde också två strilbataljoner, ett flertal basbataljoner (varav två i huvudsak krigsorganiserade) samt alla flygförbandstyper. Totalt involverades cirka 4 000 personer ur FV.

Erfarenheter

När resultaten i en fredstida förbandsövning skall utvärderas måste detta ske med

försiktighet och omdöme m h t övnings-tekniska begränsningar:

- Fredstida luftrumsbestämmelser.
- Fredsmässiga flygsäkerhetsbestämmelser.
- Begränsningar av övningstiden – antal dagar, delar av dygnet – m h t resurser.
- Många deltagande enheter endast organiserade med fredsorganisations resurser.
- P g a kravet på övningsutbyte får inte bekämpningar i luften och på marken

- genomslag organisatoriskt.
- Etc.

Ledning och stabstjänst

Eskaderchefens taktiska ledning fungerade väl. Återigen poängterades vikten av att ÖB-nivån finns väl företrädd i övningar av FMÖ-omfattning, så att bl a hänsyn tas till behovet av en rikstäckande fördelning av E 1:s resurser.

Chefens för sektor Syd taktiska ledning genomfördes enligt en omarbetad arbetsordning för sektorstaben, som förutsatte viss ändrad organisation och metodik. Syftet att med bl a delegering och förenklingar bättre anpassa stabsarbetet till luftkrigets tempo bedöms ha nåtts.

Sambandstjänst

"Sydfront 89" utnyttjade meddelandeförmedling med ny organisation och materiel. Förmedlingstiderna blev längre än avsett. Åtgärder är redan vidtagna för att rätta till problemen.

Vid signalkontroll på såväl flyg- som basradio har konstaterats röjande signalering vid vissa förband. Markförsvarförbanden har dock genomgående varit mycket signalskyddsmedvetna.

Foto: John S. Dahlin

Striltjänst

Luftbevakningen presenterade genomgående luftläget på ett bra sätt. Den optiska luftbevakningen – gynnad av det fina vädret – bidrog i stor utsträckning till den goda luftlägespresentationen.

Insatsbesluten var i stort riktiga och taktikanpassning genomfördes till rådande strilläge.

Jaktförsvaret

Divisionschefernas ledning var utmärkt och förarna förde engagerade diskussioner om taktik och uppträdande för att komma till maximal verkan. Ett mycket stort antal bekämpningslägen uppnåddes också under tidvis ganska besvärliga förhållanden.

Detta till trots erhöles förluster vid möte med "fi jakt" trots strävan att undvika dessa. Arbetet att utveckla taktiken i detta avseende måste fortsätta.

Attack

Attackflygdivisionerna kom väl förberedda och samövade in i "Sydfront 89" efter att just ha genomfört en större övning i C E 1 regi. Övningsutbytet bedöms därför ha varit gott. Inte minst har många erfa-

Foto: Richard Nilsson

renheter vunnits avseende attackens uppträdande i luftförsvaret.

Flygspaning

Företagsledningen ingav förtroende. Spaningsordrar var väl genomarbetade med bra uppgiftställningar.

Spaningsföretagen genomfördes taktiskt riktigt m h t hotbilden.

Framförallt de yngre förarna fick nyttigt erfarenheter vid samövning med krigsorganiserade basförband.

Flygräddning

Flygräddningstjänst övades krigsmässigt i stor omfattning med insats av både HKP 3 och 4. Erfarenheterna underströk vikten av god kunskap om mark- och sjöstridsläget i aktuella räddningsområden.

Helikopterbesättningarna visade god förmåga att genomföra räddningsuppdrag och att ta hand om skadade.

Bas- och underhållstjänst

Vissa av de deltagande basbataljonerna genomförde KFÖ och övade enligt Bas 90-systemets taktiska principer.

KFÖ-bataljonerna betjänade också jakt

Kvinna som man – dag som natt
= Flygvapnet i verksamhet.
Året om.

Foto: Ivar Blixt

T v: AJ 37 Viggen klargörs vid krigsbas.

på sidobaser. Man hade förberett sig väl för uppgiften och verksamheten fungerade därför bra på respektive bas.

Övade markförsvarsplutoner visade god förmåga i många avseenden. Utnyttjande av hund i bevakningstjänsten behöver överses.

Flygsäkerhet

Flygsäkerheten var hög under övningen. Detta har sannolikt sin grund i personalens engagemang och kunnighet samt att vädret var mycket bra.

13 driftstörningar rapporterades, varav tre orsakades av fågelkollisioner. Den allvarligaste av dessa skedde med en SF 37 som på 200 m höjd och fart 900 km/h kolliderade med en stor fågel. Kollisionen orsakade huvsprängning. Föraren (som undkom oskadd) lyckades landa på Kalmar flygplats utan ytterligare skador på flygplanet. **Bra gjort!**

Övriga två fågelkollisioner orsakade smärre plåtskador på ett flygplan och motorbyte på ett annat.

Ett tjugotal bullerklagomål från allmänheten inkom under övningen. Några all-

Svenska
försvars-
profiler

**Alert
personal
Flygplan
Vägbaser**

Foto: Anders Nylen

Ovan: + t v: Skånska J 35 Draken under landning och klargöring.

varliga skador har dock inte uppkommit i sammanhanget.

Slutsummering

Den sjunde försvarsmaktsövningen är genomförd. Nu återstår det omfattande och viktiga arbetet att på olika nivåer analysera och ta vara på erfarenheterna. Detta görs inte minst i förberedelserna inför nästa FMÖ, vilka redan har kommit en bra bit på väg!

Slutligen några citat ur MB S dagorder som sändes ut efter genomförd övning:

"Övningsförutsättningarna har varit goda. Förberedelserna har varit både grundliga och förutseende. Övningsledare med staber har lett verksamheten på ett skickligt sätt. Vädret har mestadels varit gynnsamt."

"Jag har sett otaliga exempel på vilja och framåtanda hos både enskilda och förband."

"Syftet att samtrimma staber och förband på olika nivåer inom ett operativt system i ett läge som avser avväjning och insats mot kustinvasion har uppnåtts." ■

